

Årsberetning 2013

Sølvberget KF, Stavanger kulturhus

Innledning – et år i endring

2013 var et år med store endringer. Arbeidet med bygging av kinosaler, etablering av ny trapp og utforming av ny første etasje pågikk samtidig som det ble gjennomført en omfattende prosess med ny organisering. I tillegg ble det arbeidet aktivt med å utforme en modell for framtidens bibliotektilbud.

Grunnlaget for det som media har omtalt som «superbiblioteket» ble lagt i 2013, og på tross av mange endringer har brukerne sluttet aktivt opp om de mange tilbudene.

1. Virksomheten – Rogalands best besøkte kulturinstitusjon

Sølvbergets visjon:

Sølvberget skal være den beste formidleren av kunnskap for alle og landets fremste arena for kreativitet. Gjennom opplysning og opplevelser skal trofaste gjester beholdes og nye mennesker begeistres. Byens største møteplass skal dyrke romslighet og refleksjon.

Sølvbergets kunnskap og kompetanse skal ikke vokse i takt med byens og regionens befolkning - vi skal ligge foran. Vi skal formidle de gode historiene og være en trygg veiviser i en informasjonsjungel som stadig vokser seg tettere.

Visjonen gjennomsyrrer arbeidet som foregår ved kulturhuset, og anses som godt innarbeidet hos de ansatte.

Sølvbergets virksomhet består av drift av bibliotek, aktiv litteratur- og musikkformidling, programvirksomhet, internasjonalt kulturnettverk, nettsider, sosiale medier og Kapittelfestivalen. Bibliotekvirksomheten på Sølvberget drives av følgende team: Første etasje, Kultur, Musikk- og film, Fakta og digitalt og Barn- og ungdom. I tillegg drives flere bydelsrettede tjenester, blant annet skolebiblioteksentralen, fengselsbibliotek og Madla bibliotek fra Sølvberget. Det nasjonale nord-sør-kompetansebiblioteket ligger også på Sølvberget.

Sølvberget er til enhver tid involvert i flere prosjekter. De viktigste i 2013 var: *Leselyst og språkutvikling* i samarbeid med Oslo, Bergen, Trondheim og Kristiansand. *Digital Utvikling og samarbeid* også i samarbeid med de fire andre storbyene. Fase 1 av arbeidet med litteraturhus/Kiellandsenter er også lagt til Sølvberget. *Shahrazad, stories for life*, et 5-årig EU-prosjekt ble avsluttet i 2012, men rapporteringen til EU pågikk i 2013.

Sølvberget forvalter Kulturbanken på oppdrag fra kommunen. Sølvberget har samarbeidsavtaler med Rogaland fylkeskommune om fjernlånstjenester og med ICORN, fribynettnettet for forfulgte forfattere, om kontorlokaler og annet.

Samlet gir dette en bredde få av fylkets kulturinstitusjoner er i nærheten av. Det betyr også at Sølvberget, husets ansatte og filialer står ansvarlig for arrangement som spenner fra bokprater, filmvisninger, konserter og lesestunder for barn til ministermøter, debatter og foredrag.

2. Økonomi – investeringer for fremtiden

Regnskapet er gjort opp i balanse. Ett overskudd på kr 2.572.920 er overført til foretakets disposisjonsfond. Årets resultat skyldes stort sett momsrefusjonen av investeringene og positiv avvik av pensjonspremien. Pensjonspremien må sees i sammenheng med at pensjonsforpliktelsene vil utløse framtidige kostnader. Det er betydelig økning av kostnadene til pensjonspremien allerede fra neste regnskapsår.

2013 var et spesielt år for Sølvsberget, et år for omorganisering og investeringer. Regnskapet for 2013 er preget av ombygginger og forberedelsene til å åpne ny første etasje for publikum. Samlede driftsutgifter er stort sett i tråd med vedtatt budsjett, mens inntektene er langt høyere. Her ligger hovedforklaringen på årets overskudd.

Investeringene i forbindelse med «Nye Sølvsberget» er noe forsinket, men følger ellers oppsatt plan. En direkte konsekvens av investeringene i 2013 er økning i momsrefusjoner i forhold til tidligere år.

Driftsinntekter

Her er det «overføringer med krav om motytelse» som fører til den store inntektsøkningen. Dette skyldes i hovedsak følgende forhold: Refusjon syke og svangerskap på kr 1.340.000 er ikke budsjettert, fordi det tas utgangspunkt i at alle jobber hele tiden. Når det gjelder mva, er det på inntektssiden ført investeringsmoms på kr 1.380.000. Det er en motpost til dette på utgiftssiden som gjelder overføring til investeringsregnskapet kr 1.225.000. Dette betyr merinntekt på kr 155.000. Ikke budsjettert renteinntekter fra Shahrzadfondet på kr 600.000 er også ført her.

Driftsutgifter

Utgiftene til lønn er lavere enn budsjettert. Dette skyldes at det har vært vanskelig å få tak i nok vikarer ved vakanser og sykdom, og at pensjonsutgiftene er lavere enn budsjettert.

Øvrige driftsutgifter er stort sett som budsjettert, bortsett fra «overføringer». Dette skyldes økte momsutgifter og økte pensjonsinnbetalinger til kommunen.

Det må i tillegg nevnes at energiutgiftene er langt høyere enn i 2012 etter at Stavanger kommune har inngått ny avtale om strømforsyning med Lyse. Sølvsberget har bedt Stavanger Eiendom å følge opp leverandøren for å avklare hva som forårsaker økningen. Husleieavtalen med Stavanger kommune er ennå ikke reforhandlet som følge av kinoombyggingen. Sølvsbergets areal er redusert, og dette gjenspeiles ennå ikke i leieprisen. Finanskostnadene er som budsjettert på 1,8 millioner, men bare 700 000 av dette er kompensert fra kommunen. Denne utfordringen vil øke i årene framover på grunn av nye investeringer.

I følge regnskapsoversikten har Sølvsberget et stort forbruk av konsulenttjenester, kr 2,7 mill. Dette er tjenesteproduksjon, dvs. honorarer til artister, forfattere og lydteknikere, samt utvikling av app og grafisk design.

Kulturbanken

Huset er preget av en del gjennomstrømming blant leietakerne og dette gir noe uforutsigbarhet når det gjelder inntektene. På grunn av dårlig innelima og enkelte leietakernes dårlige likviditet, har Sølvsberget hatt noen tvister og tap. Der er usikkerhet om Kulturbankens framtid og faktiske kostnader til drift, og Sølvsberget har vært forsiktige med å belaste oppsatt driftsbudsjett. Dette fører til et positiv resultat på 2,4 millioner som kan ses i sammenheng med framtidige behov for oppgraderinger og rehabilitering.

Shahrazad

I juni godkjente EACEA endelig Sølvsbergets rapport av Shahrazadprosjektet. Dette har to direkte konsekvenser for regnskapet: Sølvsberget sitter igjen med et positivt resultat i balansen på rundt 2,4 millioner, og årets renteinntekter på kr 600.000 er ført som inntekt i regnskapet. Sølvsberget har vært veldig forsiktig med å ta ut utgifter til administrasjon i løpet av de fem årene prosjektet har vart, på grunn av stor risiko i forhold til EUs endelige godkjenning. Derfor har det vært satt av midler i Shahrazadfondet for at Sølvsberget skulle sikre seg mot eventuelle motkrav fra EU. Nå er dette et fond som kan brukes til framtidige prosjekter og tiltak.

Disposisjonsfond

Styret vedtok å bruke hele overskuddet fra i fjor på kr 1.656.941 som ble avsatt til disposisjonsfondet. Her ble det brukt kr 77.896 til drift og kr 850.000 i investeringsregnskapet. Resten er øremerkede midler som er overført til 2014.

3. Ansatte – kvalitet og stolthet

Resultatmål:

- Økt trivsel og stolthet over arbeidsplassen
- Jobbe smartere og unngå dobbeltarbeid

2013 var et spennende og utfordrende år for de ansatte. Nye Sølvsberget førte med seg ombygging, omstrukturering og endring av arbeidsplasser og arbeidsoppgaver.

Styret vedtok i mars ny organisering for Sølvsberget, der man gikk fra en tradisjonell linjestab organisering til en matrisemodell, med stor grad av teamorganisering. Lederteamet ble redusert fra 7 til 4 personer, og etter intern utlysning ble det ansatt tre nye fagsøyleledere. De øvrige ansatte ble deretter fordelt på fagsøyler og team, etter at alles ønsker var samlet inn. Det var tett samarbeid mellom ledelse, tillitsvalgte og ansatte gjennom hele omorganiseringsprosessen, og det ble lagt vekt på løpende informasjon. Det ble også brukt ekstern konsulent og bistand fra Stavanger kommune, personal og organisasjon.

Sølvsberget hadde 73 faste ansatte, fordelt på 58,51 årsverk, og tre årsverk knyttet til prosjektstillinger ved utgangen av 2013. 32 prosent av arbeidstakerne var menn og 68 prosent kvinner. Frem til omorganiseringen trådte i kraft 01.06.2013 var det 28 prosent menn i ledende stillinger, etter omorganiseringen var det 25 prosent menn i ledende stillinger. Det arbeides aktivt med å rekruttere flere mannlige arbeidstakere og flere arbeidstakere med minoritetsbakgrunn. Dette blir vektlagt når det kalles inn til intervju. Det ble i 2013 ansatt fem nye medarbeidere i faste stillinger, mens fire sluttet.

Sølvsberget hadde et sykefravær på 5,8 % i 2013 (3,5 % i 2012). En økning i sykefraværet var ikke overraskende, som en konsekvens av byggearbeid og omorganisering. Flere langtidssykemeldinger bidro til at sykefraværsprosenten steg. Ingen av de langtidssykemeldte oppgav at fraværet skyldes forhold på arbeidsplassen. Men vi må anta at store endringer i organisasjonen påvirker ansattes arbeidssituasjon og dermed sykefraværet. Egenmeldt sykefravær gikk ned med 7,3 % i 2013, noe som er svært positivt i forhold til årets utfordringer. I følge tall fra NAV ligger sykefraværet på Sølvsberget lavt sammenlignet med resten av Stavanger kommune.

Det ble ikke blitt gjennomført medarbeiderundersøkelse i 2013. Men resultatene fra medarbeiderundersøkelsen i 2012 var grunnlag for tiltak som ble innarbeidet i HMS-planen for 2013. Hovedområdene som ble fokusert på i 2013 var: Ledelse, arbeidsomfang og organisering av arbeidet, service og kvalitet og lønnsnivå.

HMS-arbeidet i 2013 var preget av det omfattende bygningsarbeidet som har pågått på huset. Det var store utfordringer med støy, ventilasjon og inneklima. I tillegg har arbeidet med Nye Sølvberget engasjert og involvert ansatte. Når det gjelder internkontroll for øvrig, er det arbeidet med å få på plass gode rutiner etter fysisk ombygging og omorganisering. Rutinene i forhold til daglig kasseoppgjør er skjerpet inn, og det er planlagt omlegging i forblindelse med åpning av ny første etasje.

Som en del av HMS-arbeidet for å fremme et godt arbeidsmiljø ble det gjennomført en rekke sosiale tiltak i 2013: Flere frokostserveringer, gratis filmvisning, omvisninger i bryggeområdet, julelunsj og påskelunsj for ansatte, lunsj for pensjonister, sommerfest, julebord, familiedag i Trollskogen, ukentlig HMS-trening med enten yoga, fotball og turgruppe. Det har i tillegg vært små stunt i kantinen med vafler, frukt, kake og utlodning og vi har opprettet en lukket facebookgruppe for ansatte. Denne har vært viktig for å bygge en positiv organisasjonskultur, og har blitt brukt til å dele positiv informasjon om ting som skjer, tilbakemeldinger fra publikum, presseoppslag, avtale uformelle møter osv.

Sølvberget har i 2013 skrevet under IA-avtale med NAV. Vi har tidligere vært en del av kommunens IA-arbeid, men en egen avtale vil styrke vårt samarbeid med NAV arbeidslivssenter.

Den vedtatte etiske standarden for Stavanger kommune gjelder også for Sølvberget. Det er ikke satt i verk spesielle tiltak på dette området i 2013. Det er ikke avholdt kontaktmøte mellom kommunalutvalget og foretakene.

4. Brukerne – økt besøk og digital vekst

Resultatmål:

- Øke besøket med 10 % fra høsten 2013
- Øke gjennomsnittsbesøket pr arrangement med 10 %
- Økt bruk av digitale tjenester
- Sølvberget skal være en god integreringsarena

Sølvberget er et senter som hver dag imøtekommer innbyggernes daglige ønsker og behov. Et hus der venner møtes over en kopp kaffe. Et sted der bokskatter og filmperler finner nye lesere. Et hus der studenter får ro og inspirasjon. Et hus som gir rom og armslag til ytringsfrihet og viktige stemmer.

Da resultatmålene ble utarbeidet, var forutsetningen at ny første etasje åpnet fra høsten 2013. Dette ble senere utsatt til januar 2014, noe som i stor grad påvirker årets resultat.

Besøk og utlån

Dersom man regner med besøket ved SF Kino endte totalbesøket for Sølvberget i 2013 opp på 1.202.609. Sølvberget er med andre ord fortsatt fylkets desidert mest besøkte kulturinstitusjon. Dette synliggjør også at alle elementene som er samlet under Sølvberget-paraplyen drar positive vekslers på hverandre.

Besøket ved Stavanger bibliotek endte på 870.453. Det var en økning på to prosent i forhold til året før. Dette er høyere enn forventet, på bakgrunn av at åpningen av første etasje ble utsatt, at det var omfattende byggearbeider hele året, og at deler av biblioteket var stengt i perioder på grunn av dette.

Arrangementer

Det ble gjennomført 334 arrangement og 231 klassebesøk/brukerorienteringer i Sølvbergets regi i 2013. 191 av arrangementene var for barn, og gjennomsnittsbesøk pr

arrangement var 64 (56 i 2012). Dermed økte gjennomsnittsbesøket pr arrangement med 14 prosent, som er over målsettingen. Det var litt færre arrangement enn året før, men mange flere klassebesøk. Det samlede besøket på Sølvbergets arrangementer var 21.411. Arrangementene på Kapittel 13 er ikke med i disse tallene. Med tanke på hvor preget huset har vært av ombyggingen er dette imponerende. All ære gis til de ansatte og til et tålmodig og trofast publikum.

Internasjonalt kulturnettverk er en viktig bidragsyter med 42 arrangement og nærmere 8000 besøkende. De viktigste arrangementene er Kulturkafeene på lørdager, møteserien «Global morgen» og Barnas Verdensdag. Kulturhusets virksomhet viser godt igjen i bybildet. **Barne- og ungdomsbibliotekets** ansatte er gode eksempler på dette. Avdelingen sørget for å sette barnelitteratur på regional dagsorden gjennom leselystkonkurransen "Årets bok". Publikum som gjestet "Sommer i parken" fikk også møte avdelingens dyktige formidlere.

Samlet utlån for biblioteket var 667.553. Dette var en nedgang på 2 % fra året før. Det er faktabøker og musikk som har størst nedgang i utlånet, mens utlån av barnebøker og skjønnlitteratur er nokså stabilt. Madla bibliotek har også nedgang i utlånet på 10 %. Utlånet av e-bøker var over 5.000, som er et lavt tall sammenlignet med det totale utlånet, men høyt i forhold til antall titler.

Litteraturfestivalen Kapittel ble etablert av Sølvberget for 19 år siden, og 2013 var nok et godt år for festivalen. Festivalens etablerte stilling i regionen og nasjonalt ble ytterligere befestet. Med 13000 (10500 utenom Piaf i full symfoni) besøkende var det en formidabel besøksrekord over fjorårets ca. 10000. Organisatorisk var festivalen også stabil, med et godt frivilligkorps, en engasjert kulturhusorganisasjon og tryggere rutiner. Årets tema var "stemme". Temaet skulle gi oss mulighet til å utforske fenomener som personlig stil, fysisk stemme og demokratisk deltakelse/aktivisme.

Hele Rogaland leser er et leseprosjekt som hadde sitt utspring fra Sølvberget. Sølvberget leder styringsgruppen for prosjektet. Sølvberget hadde redaksjonelt ansvar for antologien som var årets bok. Boka med tittel «Makt, ofre og idioter – en antologi om makt i Rogaland» ble lansert på Sølvberget med bl.a. fylkesordfører til stede. Det var flere arrangementer under Kapittel med tema fra boka.

Den digitale satsningen ved Sølvberget ga resultater i 2013. Sølvberget startet utlån av e-bøker på norsk 23. mars. Foreløpig er dette en forsøksordning som omfatter Kulturfondbøker fra 2012 og 2013. Ebok-tilbudet har for øvrig blitt godt mottatt av publikum, og gitt Sølvberget mye oppmerksomhet i både presse og sosiale medier.

Sølvbergets app er utviklet for to nye plattformer. Sølvberget har fått støtte fra Nasjonalbiblioteket til dette.

Det ble også gjennomført ytterligere runder med intern kursing, blant annet i bruk av sosiale medier og ipad i bibliotekarbeidet. Prosjektet Digital samarbeid og utvikling (DUS) er startet med prosjektmidler fra Nasjonalbiblioteket. Dette er et samarbeidsprosjekt mellom Oslo, Bergen, Trondheim, Kristiansand og Stavanger for å styrke den digitale kompetansen og dele kunnskap mellom bibliotekene.

Det er også svært gledelig at 2013 var det beste året noensinne for Sølvbergets nettsider. Besøket på nettsidene endte på 360.465. Veksten for Sølvbergets tilstedeværelse i sosiale medier var også stor.

Arbeidsprosessene – på vei mot superbiblioteket

Resultatmål:

- Arbeide langsiktig og strategisk for å utvikle Sølvberget som attraksjon og møteplass i Stavanger sentrum
- Styrke Sølvbergets omdømme
- Videreutvikle Kulturbanken som arbeidsplassfelleskap og kulturarena
- Presentere plan for Kiellandsenter /Litteraturhus som vekker begeistring.

Sølvberget skal være et senter som hver dag imøtekommer innbyggernes daglige ønsker og behov. Et hus der venner møtes over en kopp kaffe. Et sted der bokskatter og filmperler finner nye lesere og seere. Et hus der studenter får ro og inspirasjon. Et hus som gir rom og armslag til ytringsfrihet og viktige stemmer.

Vi presenterer et unikt produkt som aldri må tas for gitt, verken av ansatte eller bevilgende myndigheter. Bibliotekloven er en bærebjelke i det norske samfunn og Sølvberget er en stolt bærer av samfunnsoppdraget. Kulturhusets ansatte skal i tillegg være forberedt på å dekke de behovene som kommer til å dukke opp i framtiden.

Utviklingsprosjektet «Nye Sølvberget» er verktøyet som sikrer at kulturhuset kan fortsette å være en attraktiv møteplass i sentrum, og at bibliotekets samfunnsoppdrag oppfylles. Den nye, ombygde førsteetasjen åpnet først januar 2014, men alle forberedelser ble gjort i 2013. Her er det smakebiter fra hele bibliotekets samlinger, digitale tjenester, varierte sitteplasser, utstillingsområde og arrangementsarena. Et viktig supplement til tilbudet blir nyåpnet kafe, som drives av Renaa Restauranter AS. Arbeidet med å utvikle og fornye 2. – 4. etasje fortsetter i 2014.

For å styrke Sølvbergets omdømme, er det arbeidet med ny kommunikasjonsstrategi startet, og det har blitt arbeidet aktivt for å engasjere ansatte til å være ambassadører i sosiale mediekkanaler. En viktig satsing har vært å skape forventninger til de nye tilbudene fram mot åpningen tidlig i januar 2014.

Styret har vedtatt utvidede åpningstider for Sølvberget, som innebærer at den nye første etasjen skal være åpen fra 08.00 om morgenen og 21.00 om kvelden. I helgene åpnes det noe seinere, men fortsatt er det åpent til 21.00.

Formannskapet oppnevnte våren 2013 en politisk arbeidsgruppe som skulle bistå Sølvberget i arbeidet med en disposisjonsplan for Kulturbanken. Arbeidsgruppa leverte sitt forslag i løpet av høsten og saken ble oversendt politisk behandling via Sølvbergets styre. Det er løpende oppfølging av leietakere og andre brukere av huset, både eksisterende og potensielle interessenter. Dette er krevende, fordi innklimaet i bygget tidvis er nokså problematisk.

Litteraturhus/Kiellandsenter-prosjektet avsluttet i 2013 arbeidet med utprøving av aktiviteter i Kulturbanken. Basert på erfaringer med prøvedrift og politiske vedtak, ble det i stedet igangsatt et utredningsarbeid for å avklare idéer og formaliteter i forhold til MUST, Riksantikvaren og Kulturdepartementet. Det ble framlagt sak høsten 2013 der det ble

foreslått noen avklaringer som gjelder driftsmodell og videre framdrift. Saken ble oversendt til politisk behandling via Sølvbergets styre.

6. 2014 – Opplevelsesbibliotek og grunnlovsjubileum

Med vårt nye opplevelsesbibliotek i første etasje ønsker vi å tiltrekke oss nye grupper av befolkningen, og gjøre Sølvberget til den uavhengige møteplassen og arenaen for offentlig samtale og debatt som innbyggerne fortjener og som politikerne etterspør gjennom ny biblioteklov.

2014 feires tohundreårsjubileum for grunnloven vår. Sølvberget ønsker å stimulere både til nysgjerrighet og refleksjon gjennom å belyse demokrati og ytringsfrihet fra mange ulike vinkler i løpet av året. Stavanger har en lang og stolt tradisjon som Friby for forfulgte forfattere som er organisert på Sølvberget. Gjennom vårt arbeid med Friby Stavanger og ICORN, minnes vi stadig om at rettigheter som er en selvfølge for oss, er under sterkt press i mange andre land. Kapittel-festivalen har valgt en *Olje* som tema for 2014. Begrepet skal være en inngang til diskusjoner knyttet til nasjonalfølelse, vekst, naturressurser, men også demokratiutvikling og bærekraft. Å bruke diskusjoner om litteratur til å belyse slike helt sentrale problemstillinger – både for regionen vår, nasjonalt og globalt – vil understreke Kapitells unike rolle som en samfunnsengasjert litteraturfestival.

Styret retter en stor takk til Sølvberget KFs medarbeidere som har lagt ned et imponerende arbeid i 2013. Det er kulturhusets ansatte som sørger for at Sølvberget lever opp til sin målsetting om å være hele byens dagligstue.

Styret vil også takke alle samarbeidspartnere for et rikholdig og engasjerende 2013.

Den største takken fortjener imidlertid Sølvbergets trofaste, nysgjerrige og ivrige publikum.

Stavanger 10.03.2014

Hilde Karlsen, styreleder

Per A. Thorbjørnsen

Gulale Samiei

Eilef A. Meland

Sigrun H. Grøtteland

Marit Egaås, daglig leder

Statistikkvedlegg 2013

	2012	2013	% utv.
Besøk			
Besøk Sølvsberget			
Stavanger bibliotek, hovedbibliotek	714393	740569	4 %
SF-kino Stavanger	447777	462040	3 %
Samlet besøk kulturhuset	1 162 170	1 202 609	3 %
Besøk kulturhuset pr. innb.*	10,8	9,2	-15 %
Besøk kulturhuset pr. dag**	3 495	3 436	-2 %
Besøk Stavanger bibliotek			
Kulturbiblioteket	221112	214285	-3 %
Faktabiblioteket	152051	164250	8 %
Barne- og ungdomsbiblioteket.	176860	177089	0 %
Musikk- og filmbiblioteket	164370	184945	13 %
Sum hovedbibliotek	714 393	740 569	4 %
Stavanger fengsel	3499	4135	18 %
Madla bibliotek	131367	125749	-4 %
Samlet besøk Stavanger bibliotek	849 259	870 453	2 %

Utlån

Utlån Stavanger bibliotek

Samlet utlån	718500	667553	-7 %
Utlån pr. innb. *	5,6	5,1	-9 %
Utlån pr. dag	2 053	1 907	-7 %
E-bøker		5 114	

Nettjenester

Besøk på Sølvsbergets nettsider	337201	360465	7 %
Besøk på Nord-Sør biblioteket	49505	72106	46 %
Fornyng av lån på nett	80 %	81 %	1 %
Reservering av bøker på nett	49 %	51 %	4 %
Facebook (inkl. alle sider)		5024 følgere	
Instagram		72 følgere	
Twitter (inkl. alle kontoer)		2970 følgere	

*Folkemengden per 1. oktober 2013 var 130 426

Arrangement (eksklusiv Kapittel)	Totalt	Av dette for barn	Antall frammøtte
Klassebesøk	156		4358
Brukerorienteringer	75	3	4628
Arrangementer	334	191	21411
	565	194	30397

Gjennomsnittsbesøk pr arrangement 64